

International Journal of Humanities and Education
Uluslararası Beşeri Bilimler ve Eğitim Dergisi
Yıl : 2023 Cilt: 9 Sayı: 19

Dr. Halil TURGUT

Editörler / Editors

Dr. Saadettin YILDIZ

Dr. Gökçe Yükselen PELER – Dr. Halil TURGUT

İngilizce Dil Editörü / English Language Editor

Dr. Cemal YORGANCIOĞLU

Teknik Editör / Technical Editor

Dr. Gürcan LOKMAN

Yazı İşleri / Secretarial Work

Saffet YILMAZ – Serkan YÜKSEL

Yayın Kurulu / Editorial Board

Dr. Bülent ŞEN / Kırklareli Üniversitesi

Dr. Fegani BEYLER / Bingöl Üniversitesi

Dr. Hakan AKÇAY / Yıldız Teknik Üniversitesi

Dr. Hristo SALDZHIEV / Trakia Üniversitesi

Dr. Maral TAGANOVA / Mahtumkulu Dil, Edebiyat ve Millî Elyazmaları Enstitüsü

Dr. Olga PİLLİ / Girne Amerikan Üniversitesi

Dr. Oxana MANOLOVA YALÇIN / Erciyes Üniversitesi

Dr. Pi-Chu KUO / National Pingtung Üniversitesi

Dr. Robert E. YAGER / Iowa Üniversitesi

Dr. Rysbek ALİMOV / İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Dr. Zeki AKÇAM / Kıbrıs Sosyal Bilimler Üniversitesi

Dr. Zeynep ELBASAN / İndiana Üniversitesi

İdare Merkezi / Adress

Yenidoğan Mahallesi, Alperen Caddesi, Köşker Konağı, Bina No: 11, Kat 13, Daire 40,
Talas / Kayseri, Tel: +90 507 041 54 09

ijhe.org / editor.ijhe@gmail.com

Yayın Türü / Type of the Periodical

Altı aylık, uluslararası hakemli dergi / Biannually, international refereed journal

Tarandığı Uluslararası Dizinler / International Indexes Index

	Türk Eğitim İndeksi Kabul Tarihi / Acceptance Date: 02.2017
	CiteFactor Kabul Tarihi / Acceptance Date: 02.2017
	Arastirmax Scientific Publication Index Kabul Tarihi / Acceptance Date: 02.2017
	Sobiad Atıf Dizini Kabul Tarihi / Acceptance Date: 02.2017
	Scientific Indexing Services (SIS) Kabul Tarihi / Acceptance Date: 02.2017
	ResearchBib Kabul Tarihi / Acceptance Date: 02.2021
	İdeal Online Kabul Tarihi / Acceptance Date: 02.2021
	International Institute Of Organized Research (I2OR) Kabul Tarihi / Acceptance Date: 02.2021
	İSAM - İslam Araştırmaları Merkezi Kabul Tarihi / Acceptance Date: 10.2021

İçindekiler / Context

Araştırma Makaleleri / Research Articles

- 1 – 22** Beliren Yetişkinlik Döneminde Akılcı Olmayan İnançlar, Bilişsel Çarpıtmalar, Öz Yeterlilik ve İlişki Doyumunun İncelenmesi
Ece Emre MUEZZİN & Büşra YILMAZ & Muazzez Merve YÜKSEL
- 23 – 48** Bulunma Durumu Ekinin Kullanımları Üzerine Bir Değerlendirme
Abdulkadir BAYRAM
- 49 – 68** II. Karabağ Muharebesi Sürecinde Fransız Medyası
Hüseyin ALTINALAN
- 69 – 96** Comprehensive Development of Human Capital as an Aspect of Innovative Economies of Future
Ahmet EFE
- 97 – 119** Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Kavram Haritası Destekli Çevre Eğitimi Hakkındaki Görüşleri
Gülşah ORAK & Nezahat KANDEMİR
- 120 – 137** Kazaklara Ait Bir Köken Miti ve Cengiznâme: Kazaktıñ Tübü
Raşit ÇÖLOĞLU
- 138 – 156** Morfolojik Yöntemle Oluşturulan Çatıların Yapılarına Göre Tasnifi
Anıl ARSLAN
- 157 – 177** Okul Öncesi Dönemde Anne Ve Babaların Aile Katılım Çalışmalarına Katılım Düzeylerinin İncelenmesi
Volkan VAROL & Melis KILIÇ & Habibe YILMAZ ÇELİK & Merve GÜNEŞ & Miray VAROL
- 178 – 197** Paulo Freire’de Öğretme Eyleminin Etik Doğası
Zeynep KANTARCI BİNGÖL
- 198 – 209** Türk Dillerinde Hukukî Terminoloji’nin Oluşmasına Kuramsal Bakış
Gatibe VAGİFKIZI

210 – 226 Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Dilbilgisi Öğrenmede Strateji Tercihleri

Azize ÖZDEMİR

227 – 243 Eski Uygurca İşaret Zamirlerinde Sözcükselleşme ve Yineleme Eğilimleri

Arzu ARICAN

244-268 Geleneksel Kemaliye (Eğin) Evlerinin Plan Tipolojisi

Üzerine Bir İnceleme

Melike YAPAN, Gonca BÜYÜKMIHÇI

269- 282 Reading the Ottoman Costumes in the Travelogues of John Covell and Cornelis De Bruyn

Kenan KOÇAK & Hüsna AÇIK

283-310 Tunyukuk Yazıtı'nın Eleştirel Söylem Analizi

Utku IŞIK

311-331 Yetişkinlerde Fonksiyonel Olmayan Tutumların ve Olumsuz Otomatik Düşüncelerin Depresyonla İlişkisinin İncelenmesi

Özge SARICA ACARÖZ & Serdal IŞIKTAŞ

332-366 Türkiye'de 2000-2021 Yılları Arasında Tamamlanmış Okul Öncesi Dönemi Kapsayan Psikolojik Dayanıklılık Konulu Tezlerin İncelenmesi

Hülya GÜLAY OGELMAN & Selay AKDOĞAN

Çeviri / Translation

367 – 385 Sümer Dilinin Kökenleri Hakkında Bir Başka Öneri

İoannis Kenanidis, Evangelos C. Papakitsos

(Çev. Serkan YÜKSEL)

Kitap İncelemesi / Book Review

386-390 Yukagırlar: İnanış, Gelenek ve Anlatı

Serkan YÜKSEL

Bilim Kurulu / Scientific Board

- Dr. Ahmet ALBAYRAK / Erciyes Üniversitesi / Türkiye
Dr. Betül AYDOĞDU GÖRKEM / Erciyes Üniversitesi / Türkiye
Dr. Elçin İBRAHİMOV / Azerbaycan Milli İlimler Akademisi / Azerbaycan
Dr. Emrah BOZOK / Millî Savunma Üniversitesi, Kara Harp Okulu / Türkiye
Dr. Fatih BALCI / Kayseri Üniversitesi / Türkiye
Dr. Güven ARIKLI / Kıbrıs İlim Üniversitesi / Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
Dr. Hülya ERAYDIN ARGUNŞAH / Erciyes Üniversitesi / Türkiye
Dr. İlkyay GÜLERYÜZ / Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi
Dr. Könül MEMMEDOVA / Yakın Doğu Üniversitesi / Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
Dr. Kutluk Kağan SÜMER / İstanbul Üniversitesi / Türkiye
Dr. Mehmet TOPAL / Anadolu Üniversitesi / Türkiye
Dr. Muharrem DAYANÇ / İstanbul Medeniyet Üniversitesi / Türkiye
Dr. Murat TURAL / Yozgat Bozok Üniversitesi / Türkiye
Dr. Mustafa ARGUNŞAH / Erciyes Üniversitesi / Türkiye
Dr. Nevzat ÖZKAN / Erciyes Üniversitesi / Türkiye
Dr. Oğuz KARAKARTAL / Lefke Avrupa Üniversitesi / Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
Dr. Selahittin TOLKUN / Anadolu Üniversitesi / Türkiye
Dr. Stoyan DİNKOV / Sofya Üniversitesi / Bulgaristan
Dr. Sultan Murat TOPÇU / Erciyes Üniversitesi / Türkiye
Dr. Zihniye OKRAY / Lefke Avrupa Üniversitesi / Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

BU SAYIDAKİ HAKEMLER / REVIEWERS IN THIS ISSUE

Prof. Dr. Adnan Rüştü KARABEYOĞLU	Kocaeli Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet GÜNEYLİ	Lefke Avrupa Üniversitesi
Prof. Dr. Aytekin İŞMAN	Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi
Prof. Dr. Ebru ÇAKICI	Kıbrıs Sağlık ve Toplum Bilimleri Ün.
Prof. Dr. Fevzi KASAP	Yakın Doğu Üniversitesi
Prof. Dr. Feyzi ERSOY	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Prof. Dr. Galip GÜNER	Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. Hakan AKÇAY	Yıldız Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Hasan Hüseyin ÖZKAN	Süleyman Demirel Üniversitesi

Prof. Dr. Kenan GÜLLÜ	Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Fatih KİRİŞÇİOĞLU	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa Zülküf ALTAN	Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. Nevzat ÖZKAN	Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. Selahittin TOLKUN	Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr. Şafak ULUIÇINAR SAĞIR	Amasya Üniversitesi
Prof. Dr. Tuncay ÖZSEVGEC	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Alptürk AKÇÖLTEKİN	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Doç. Dr. Bilal YILDIRIM	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Doç. Dr. Demet KARAKARTAL	Kıbrıs Amerikan Üniversitesi
Doç. Dr. Emrah BOZOK	Millî Savunma Üniversitesi
Doç. Dr. Erhan ÇAPRAZ	Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Doç. Erkam TEMİR	Kastamonu Üniversitesi
Doç. Dr. Gökçe Yükselen PELER	Erciyes Üniversitesi
Doç. Dr. Hüseyin ÇEKEN	Muğla Sıtkı Kocaman Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet YAKIŞAN	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Doç. Dr. Menşure ALKIŞ KÜÇÜKAYDIN	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa KARATAŞ	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa ÖZGENEL	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa ÖZMUSUL	Harran Üniversitesi
Doç. Dr. Okan ALAY	Hacettepe Üniversitesi
Doç. Dr. Oktay ASLAN	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Doç. Dr. Rceep TEK	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Selda BAKIR	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Doç. Dr. Serdal IŞIKTAŞ	Kıbrıs Sağlık ve Toplum Bilimleri Üniv.
Doç. Dr. Serkan ASLAN	Süleyman Demirel Üniversitesi
Doç. Dr. Tufan İNALTEKİN	Kafkas Üniversitesi
Doç. Dr. Yener AKMAN	Süleyman Demirel Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Abdullah Nuri DİCLE	Sinop Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ayşe YENİLMEZ TÜRKOĞLU	Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Buket ASLANDAĞ	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem HAN TOSUNOĞLU	Marmara Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Figen YAMAN LESİNGER	Kıbrıs Sağlık ve Toplum Bilimleri Üniv.
Dr. Öğr. Üyesi Kenan KOÇAK	Erciyes Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Kürşad DURU	Marmara Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Pınar MERT	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Tolga SAKA	Kafkas Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Yusuf GÖKKAPLAN	Kapadokya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Cemal YORGANCIOĞLU	Bahçeşehir Kıbrıs Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Deniz ERGÜN	Yakın Doğu Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Fatma KÖPRÜLÜ	Yakın Doğu Üniversitesi
Dr. Emre TÜRKMEN	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Dr. Gürhan ÇOPUR	Ardahan Üniversitesi
Dr. Kuban SEÇKİN	Karadeniz Teknik Üniversitesi

Editör Notu / Editorial Note**EDİTÖRDEN**

Bizde insan yetiştirme planlı-programlı ilk adımı 175 yıl önce atıldı. Öğretmen yetiştirmek amacıyla 1848’de kurulan Darümuallimin (erkek Öğretmen Okulu) çok önemli bir insan yetiştirme projesiydi. 1870’te Darümuallimat (Kız Öğretmen Okulu) açıldı. Her devirde en başarılı yetiştirici olan kadın, yaklaşık 150 yıl önce resmî eğitim çalışmalarının içinde yerini almış oldu. İstanbul’la sınırlı olarak başlayan bu çalışma zaman içinde genişledi, gelişti.

Bu ilk girişimden sonra, içini tam olarak doldurmakta güçlük çektiğimiz bir “ıslahat” süreci yaşadık. Sözlükler “ıslah”ı “düzeltme, iyileştirme” olarak tarif ediyor. Düzeltme, daha öncekinin yanlış olduğunu, iyileştirme ise yetersiz kaldığını düşündürüyor. Demek ki ya doğru başlamamışız ya eksik bırakmışız ya da yaptığımıza bir türlü güvenememişiz.

Sadece öğretmen yetiştirme tarihimize bakarsak, 1868, 1869, 1871, 1877, 1891, 1909, 1910, 1915, 1926, 1929, 1947, 1955, 1974, 1978, 1982, 1989, 1992 tarihlerinde gerçekleşen kimi geniş kimi dar kapsamlı müdahaleleri görürüz. Her defasında bir uygulama iptal edilmiş bir başkası ikame edilmiştir. Sorun çözülmüş mü? Arkasında bir düşünme tarzı, bir felsefe, kültür birikimi yoksa, masa başı kararlarla sorun çözülür mü? Bünyemize, ihtiyacımıza, millî hedeflerimize uygun bazı düzenlemeler de (Yüksek Öğretmen Okulları, Köy Enstitüleri, İlköğretmen Okulları, Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü başta olmak üzere üç yıllık Eğitim Enstitüleri) sürdürülemedi. Doğruyu bulduğumuzdan emin olamadığımız gibi “senin doğrun, benim doğrum” tutarsızlığına düşmemiz bu başarısızlığın başlıca sebebidir.

Tarihî seyri bir yana bırakarak bugüne gelirse 1982 yılında öğretmen yetiştirme kaynağının teke indirilmiş olması bağlamında görece bir istikrardan söz edilebilir. Her öğretmen üniversite mezunu olmalıdır mantığına dayanan bu uygulama yerleşmiş gibi görünüyor.

Evet, öğretmenlerin üniversite mezunu olması önemlidir. Ancak kendisini birdenbire sınıf öğretmenliği, fen bilgisi öğretmenliği, Türkçe öğretmenliği gibi bölümlerin kapısında bulan, daha önce bu konuda herhangi bir hazırlık yapmamış olan bir öğretmen adayına ve onun dört yıl sonra okutacağı öğrencilere iyilik mi yapıyoruz?

İlkokul üzerine altı yıl okuyan çok donanımlı öğretmenler elinde yetişen ve uzun bir süre okullarda uygulama yapan, okulu, öğrenciyi, çevreyi bu sayede tanımış olarak mesleğine başlayan öğretmenler yetiştiriyorduk. Bu okullarda başarılı olan öğrenciler seçilip Yüksek Öğretmen Okullarına yollanıyor, lise ve dengi okullara öğretmen oluyorlardı. Gazi Terbiye

Enstitüsünde okuyabilmek için en az beş yıl öğretmenlik deneyimi isteniyordu. Yani öğretmen adayı, uzun bir ön eğitimden sonra mesleğe adım atabiliyordu.

Akademiye küçümsemek gibi bir tavrımız olamaz. Bilgiye sonsuz saygı duymak zorundayız. Fakat öğretmen yalnızca bilgiyle, kitapla, ders notuyla yetişmiyor. Burada Ali Fuad Başgil Hoca'nın *Gençlerle Baş Başa* kitabının "Başlamadan Önce" kısmına bakalım: "Gönül ister ki, mekteplerimiz, ilkinden yüksek tahsîlin sonuna kadar, derece derece gençlere öğrenme ve yetişme yolunda emniyetle yürümenin usulünü öğretsin; çalışıp muvaffak olmanın sırrını gösterebilirsin. Mektep bilgi îmal eden bir fabrika hâlinde çalışsın ve gençlerin yalnız zekâları üzerinde kalmassın, irâdeleri üzerinde de dursun ve onların rûhî terbiyelerini yapsın, çünkü insanın kıymet ve kuvveti, bilgisinin genişliğinde olmaktan çok, rûhî terbiyesindedir. İrâde ve ruh terbiyesi ise, ayrı bir iştir. Bu, ders ve kitap okuyup ezberlemekle elde edilmez. Bununla beraber, herkes biliyor ki, aşkın sınıf mevcudu ile dolup taşan mekteplerimizin hiç meşgul olmadığı işlerden biri budur." Ali Fuad Başgil Hoca bu satırları 1949 yılında yazmış. Bugün yazsaydı farklı bir şey yazabilirdi miydi, aradan geçen bunca yıl Hocanın özlemini gidermiş midir, ne dersiniz?

İnsan çok önemlidir, şairin deyişiyle "zübde-i âlem" yani varlığın özüdür. Onu iyi yetiştirmek için iki yüz yıl geriye gidip yeniden başlamak gerekiyorsa bunu göze almalıyız. Kaygan zeminde ayakta durmak güç olur. Durmadan yeniden başlamak yerine, bir defa geriye çekilip güçlü bir atılım yapmak daha iyidir diye düşünüyoruz.

Uluslararası Beşeri Bilimler ve Eğitim (IJHE) dergisi olarak, yukarıda dile getirmeye çalıştığımız sorunun çeşitli yönlerden ele alınıp irdelenmesine önem verdik. Hakem sürecinden geçen ve çıkışımızdan bu yana yayımladığımız yazılarımızın önemli bir kısmı insanın yetiştirilmesi üzerinedir. Bunu sürdüreceğiz.

Bu sayıda toplam 19 makalemiz var:

*Beliren Yetişkinlik Döneminde Akılcı olmayan İnançlar, Bilişsel Çarpıtmalar, Öz Yeterlilik ve İlişki Durumunun İncelenmesi: Ece Emre MÜEZZİN, Büşra YILMAZ ve Muazzez Merve YÜKSEL

*Karabağ Muharebesi Sürecinde Fransız Medyası: Hüseyin ALTINALAN

*Bulunma Durumu Ekinin Kullanımları Üzerine Bir Değerlendirme: Abdülkadir BAYRAM

*Comprehensive Development of Human Capital as an Aspect of Innovative Economies of Future: Ahmet EFE

*Eski Uygurca İşaret Zamirlerinde Sözcükselleşme ve Yineleme Eğilimleri: Arzu ARICAN

- *Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Kavram Haritası Destekli Çevre Eğitim Hakkındaki Görüşleri: Gülşah ORAK ve Nezahat KANDEMİR
- *Geleneksel Kemaliye (EğİN) Evlerinin Plan Tipolojisi Üzerine Bir İnceleme: Melike YAPAN ve Gonca BÜYÜKMIHÇI
- *Kazaklara Ait Bir Köken Miti ve Cengiznâme: Kazaktın Tübü: Raşit ÇÖLOĞLU
- *Morfolojik Yöntemle Oluşturulan Çatıların Yapılarına Göre Tasnifi: Anıl ARSLAN
- *Okul Öncesi Döneminde Anne ve Babaların Aile Katılım Çalışmalarına Katılım Düzeylerinin İncelenmesi: Volkan VAROL, Melis KILIÇ, Habibe YILMAZ ÇELİK, Merve GÜNEŞ ve Miray VAROL
- *Paulo Feriere'de Öğretme Eyleminin Etik Doğası: Zeynep KANTARCI BİNGÖL
- *Reading the Ottoman Costumes in the Travelogues of : John Covel ve Cornelis De Bruyn
- *Sümer Dilinin Kökenleri Hakkında Bir Başka Öneri: İonnis KENANİDİS ve Evangelos C. PAPAİKİTSOS
- *Tonyukuk Yazıtı'nın Eleştirel Söylem Analizi: Utku IŞIK
- *Türk Dillerinde Hukukî Terminolojinin Oluşmasına Kuramsal Bir Bakış: Gatibe VAGİFKIZI
- *Türkiye'de 2000-2021 Yılları Arasında Tamamlanmış Okul Öncesi Dönemi Kapsayan Psikolojik Dayanıklılık Konulu Tezlerin İncelenmesi:
- *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Dilbilgisi Öğrenmede Strateji Tercihleri: Azize ÖZDEMİR
- *Yetişkinlerde Fonksiyonel Olmayan Tutumların ve Olumsuz Otomatik Düşüncelerin Depresyonla İlişkilerinin İncelenmesi: Özge SARICA ACARÖZ ve Serdal IŞIKTAŞ
- *Yukagirler İnanış, Gelenek ve Anlatı: Serkan YÜKSEL

Her sayıda daha çok geliştiğimizi, daha zenginleştiğimizi görmenin mutluluğu içinde, değerli yazarlarımıza ve hakemlerimize, bu sayının tamamlanması için emek veren bütün ilgililere teşekkür ediyoruz.

Yeni sayılarda buluşmak dileğiyle.

Prof. Dr. Saadettin YILDIZ

Editör

Not:

Değerli okuyucularımız ve sevgili çalışma arkadaşlarım,

Dergimizin ilk sayısından bugüne editörler arasında adım var. Dergi çıkarmanın güçlüklerini ilk sayımızdaki Editör Notu'nda yazmıştım. Ekonomik güçlükler, yazı temini güçlüğü, süreklilik sağlanamaması, zamana ayak uyduramama, kıskançlıklar, art niyetler en çok karşılaşılan olumsuzluklardır. Aradan hayli zaman geçti. Arkadaşlarımın özverili çalışmaları sayesinde yolumuza devam ettik. İyi işler çıkardığımızı düşünüyorum.

Ben 50 yıllık meslek hayatımı tamamladım. “Sınıf” denilen kutsal mekândan ayrıldım. “Hüda fırsat virür ise” yarım kalmış çalışmalarına eğilmek istiyorum. Bu çerçevede editörlük görevinden de ayrılıyorum. Genç arkadaşlarım dergiyi aynı heyecanla çıkarmaya devam edecekler. Onlara başarılar diliyor, hepinize saygılarımı sunuyorum.

Hakkınız helâl ediniz.

Saadettin YILDIZ